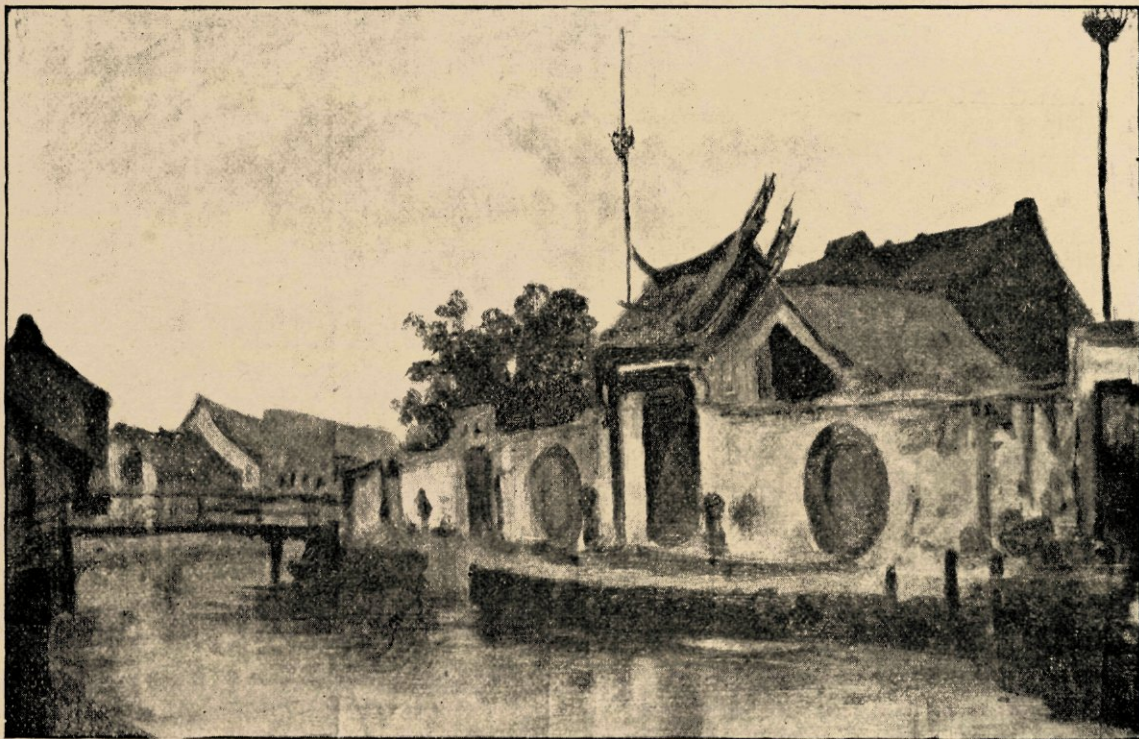

hunne dranken aan den krakenden pikolan met zich voeren, en de kinderen zullen op straat spelen, joelend en gierend gelijk overal elders op de wereld, en de chineesche wajang zal hare kletterende ketelmuziek van de opgeslagen stelling doen hooren, en bordeel en opiumkit zullen hunne deuren openzetten.

Plotseling, aan het eind der straat, ziet de wandelaar eene strook waters blinken: de Groote Rivier.

Nergens, langs de bochtige oevers, zijn hier tuinen of plantsoenen te bespeuren, de stroom stuwt zijne drabbige wateren tusschen een dubbele rij van chineesche woningen met gepleisterde en in 't zonlicht badende buitenmuren, van afstand tot afstand afgezet met een overwulfde poort of met een reusachtig *oeil de boeuf*, waarvan de opening gevuld is door een *à jour* gewerkt

Gezicht langs de Groote Rivier te Batavia.

paneel van verglaasd aardewerk. Sommige dier poorten dragen een dubbel dak in den chineeschen stijl, met een ingebogen vorst waarvan de uiteinden, bizar uitgesneden, opwaarts zijn gekruld. Zij geven toegang tot binnenpleintjes, waar het groen van tamarinde of ketapanboom de steenmassa van muren en daken minder naargeestig doet schijnen, waar de huisheer voor zich en zijn gezin een grotesk tuintje aanlegde, dikwijls ook de een of andere chineesche trafik gedreven wordt. Wie zegt ons dat er achter dien blinden muur, in een versperd gehouden bamboeschuurtje, niet verborgen staan de ketels der clandestiene arakstokery, of de pannen voor gesmokkeld zout, voor gesloken opium?

Een smal zandpad met brokkeligen oever loopt langs deze muren, welke het huiselijk leven van den chinees afscheiden van de buitenwereld. Hier en